



BIBLIOGRAFIA SOBRE L'ÚS DE LENGUATGE NO SEXISTA

À juste titre. Guide de rédaction non sexiste [en línia]. Toronto: Direction Générale de la Condition Féminine de l'Ontario, 1994. <www.ofa.gov.on.ca/francais/pub-titre.html> [Consulta: 8 de març de 2005].

«Acord executiu del dia 10 de setembre de 2002 sobre l'ús a favor d'un llenguatge no sexista en la documentació universitària». A: *Full Oficial de la UIB* [en línia]. Palma: Universitat de les Illes Balears, 22 de novembre de 2002, núm. 210. <www.uib.es/fou/acord/58/5898.html> [Consulta: 24 de febrer de 2005].

Actas de las II Jornadas Internacionales de Coeducación. La enseñanza de la lengua y la literatura. Tomar la palabra (Valencia 25, 26 y 27 de octubre de 1990). [València]: Generalitat Valenciana. Institut Valencià de la Dona, 1991, 272 pàg.

AEBISCHER, Verena. *Les femmes et le langage. Représentations sociales d'une différence*. [París]: Presses Universitaires de France, 1985, 200 pàg.

ALARIO, Carmen et al. *NOMBRA. En femenino y en masculino. La representación del femenino y el masculino en el lenguaje*. [Madrid]: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales. Instituto de la Mujer, 1995, 35 pàg.

Alternativas para un lenguaje no discriminatorio. Valladolid: Plataforma por un Lenguaje No Discriminatorio, 1996, 31 pàg.

AYALA CASTRO, Marta C.; GUERRERO SALAZAR, Susana; MEDINA GUERRA, Antonia M. *Manual de lenguaje administrativo no sexista*. Màlaga: Universidad de Màlaga. Asociación de Estudios Históricos sobre la Mujer; Ayuntamiento de Màlaga, Área de la Mujer, 2002, 151 pàg. També disponible en línia a: <www.ayto-malaga.es/pls/portal30/docs/folder/mujer/manual_no_sexista.pdf> [Consulta: 24 de febrer de 2005].

BEAUJOT, Jean Pierre; LEHMANN, Maryse A. «Dictionnaire, langue, idéologie. Le discours tenu sur femme et fille dans le *Petit Larousse illustré* de 1906 à 1978». A: *Bulletin du Centre d'Analyse du Discours*, 1978, núm. 3, pàg. 5-175.

BENGOECHEA BARTOLOMÉ, Mercedes. «Lenguaje público y voz femenina». A: *Revista de Occidente*, 1997, núm. 190, pàg. 31-44.

BENHAMOU, Simone. «Analyse dictionnaire de "femme" et d'"homme"». A: *Cahiers de Lexicologie*, 1986, núm. 48, pàg. 27-67.

Bibliografia sobre igualtat de gènere disponible a la biblioteca de l'Institut Balear de la Dona [en línia]. Palma: Institut Balear de la Dona, 27 d'octubre de 2004. <web2.caib.es/sac/annexos/cat/9451_11.doc> [Consulta: 24 de març de 2005].



BIRON, Monique. *Au féminin. Guide de féminisation des titres de fonction et des textes*. Québec: Gouvernement du Québec. Office de la Langue Française; Publications du Québec, 1991, 34 pàg.

BLANCO GARCÍA, Nieves. *El sexismo en los materiales educativos de la ESO*. Sevilla: Instituto Andaluz de la Mujer, 2000, 272 pàg.

BOIX ANGELATS, Jaume. «Las calles son cosa de hombres». A: *El País*, 10-12-1994, pàg. 23.

CABRÉ CASTELLVÍ, M. Teresa. «El *Diccionari de la llengua catalana* i l'ús no sexista del llenguatge». A: *Revista del Col·legi*, 1998, núm. 103, pàg. 39-40.

CABRERA, Luis. «El género femenino». A: *Política y cultura*, tardor de 1992, núm. 1, pàg. 215-218.

CALERO VAQUERA, M. Luisa et al. *Lengua y discurso sexista*. Valladolid: Junta de Castilla y León. Dirección General de la Mujer, 2003, 254 pàg.

CARDÚS, Salvador. «La correcció política com a censura». A: *Avui*, 2-3-2001. També disponible en línia a: <www.unitat.org/nacio/cardus2.html> [Consulta: 25 de febrer de 2005].

CATALÀ GONZÁLVEZ, Aguas Vivas; GARCÍA PASCUAL, Enriqueta. *Ideologia sexista y lenguaje*. València; Barcelona: Galàxia; Octaedro, 1995, 70 pàg.

Centre de documentació [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Institut Català de la Dona, [s. d.]. <www.gencat.net/icdona/op3_a32.htm> [Consulta: 24 de març de 2005].

Criteris sobre l'ús no sexista del llenguatge en la redacció dels estatuts de les universitats [en línia]. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona. Gabinet de Llengua Catalana, 2002, 1 pàg. <magno.uab.es/o-coordinacio-institucional/C-Reforma-Estatuts/LlenguatgeNoSexista.pdf> [Consulta: 24 de febrer de 2005].

DOYLE, Margaret. *The A-Z of non-sexist language*. Londres: The Women's Press, 1995, 112 pàg.

ECHEVERRIA, Begoña. «Language ideologies and practices in (en)gendering the Basque nation». A: *Language in Society*, juny de 2003, vol. 32, núm. 3, pàg. 383-414.

Educació i comunicació. Llenguatge no sexista [en línia]. Palma: Institut Balear de la Dona; Govern de les Illes Balears. Conselleria de Benestar Social; Govern de les Illes Balears. Conselleria d'Educació i Cultura. Direcció General d'Ordenació i Innovació, [s. d.], 4 pàg. <weib.caib.es/recursos/educacio_comunicacio/comunicacio-educacio.pdf> [Consulta: 24 de febrer de 2005].

En femenino y en masculino. Madrid: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales. Instituto de la Mujer, 1999, 87 pàg.

**U**

UNIVERSITAT DE BARCELONA

B

ERRAZU COLÁS, M. Ángeles. *Hacia una utilización no sexista del lenguaje*. Saragossa: Instituto Aragonés de la Mujer, 1995, 144 pàg.

ERRAZU COLÁS, M. Ángeles. *Recomendaciones para un uso no sexista del lenguaje*. Saragossa: Instituto Aragonés de la Mujer, 1995, 24 pàg. També disponible en línia a: <portal.aragob.es/pls/portal30/docs/folder/iam/temas/lengnosex/lenguaje2.pdf> [Consulta: 8 de març de 2005].

FEMINARIO DE ALICANTE. *Elementos para una educación no sexista. Guía didáctica de la coeducación*. València: Víctor Orenga, 1987, 226 pàg. També disponible en línia a: <www.cervantesvirtual.com/servlet/SirveObras/02426953211793839622202> [Consulta: 8 de març de 2005].

Féminins des titres et fonctions. Quebec: Hydro-Québec, 1986, 26 pàg.

FERNÁNDEZ PONCELA, Anna M. *Estereotipos y roles de género en el refranero popular. Charlatanas, mentirosas, malvadas y peligrosas. Proveedores, maltratadores, machos y cornudos*. Rubí: Anthropos, 2002, 157 pàg.

FORGAS BERDET, Esther. «Lengua, sociedad y diccionario. La ideología». A: *Léxico y diccionarios*. Tarragona: Universitat Rovira i Virgili. Departament de Filologies Romàniques, 1996, pàg. 71-89.

FORGAS BERDET, Esther. «Sexo y sociedad en el último *DRAE*». A: *Universitas Tarraconensis Philologica*, 1986, núm. 10, pàg. 79-100.

FUNDACIÓN MUJERES. *Manual de buenas prácticas. Lenguaje administrativo con perspectiva de género*. Avilés: Ayuntamiento de Avilés, 2003, 24 pàg. També disponible en línia a: <www.ayto-aviles.es/mujer/pdf/manual-lenguaje-genero.pdf> [Consulta: 8 de març de 2005].

GARCÍA MESEGUER, Álvaro. *¿Es sexista la lengua española? Una investigación sobre el género gramatical*. Barcelona: Paidós, 1994, 254 pàg.

GARCÍA MESEGUER, Álvaro. «El salto semántico». A: *El País*, 8-3-1984, pàg. 4.

GARCÍA MESEGUER, Álvaro. «Género y sexo en el nuevo diccionario de la Real Academia». A: *Política Científica*, 1993, núm. 37, pàg. 51-56.

GARCÍA MESEGUER, Álvaro. *Lenguaje y discriminación sexual*. 3a ed. Barcelona: Montesinos, 1988, 386 pàg.

«Guia per al llenguatge no sexista. La igualtat a través del llenguatge» [en línia]. A: *Sobre la igualtat d'oportunitats entre homes i dones*. [s. l.]: Confederació Sindical de les Illes Balears, [s. d.]. <www.ccoo.illes.balears.net/webdona/catala/cguia.html> [Consulta: 25 de febrer de 2005].

Guide de rédaction non sexiste. Pour un accord en tout genre. Quebec: Hydro-Québec, 1991, 60 pàg.



HAMPARES, Katherine J. «Sexism in Spanish lexicography?». A: *Hispania*, 1976, núm. 59, pàg. 100-109.

HERNÁNDEZ, Caterina. *La llengua també és femenina*. Barcelona: Comissió Obrera Nacional de Catalunya. Servei de Normalització Lingüística, 1999, 23 pàg. També disponible en línia a: <www.conc.es/sl/lallengua.pdf> [Consulta: 25 de febrer de 2005].

HERRERA JOANCOMARTÍ, Rosó. *Fem servir el llenguatge igualitari en l'acció sindical!* Barcelona: Unió General de Treballadors de Catalunya; Generalitat de Catalunya. Institut Català de la Dona, 1997, 30 pàg.

HIRATA, Helena et al. *Diccionario crítico del feminismo*. Madrid: Síntesis, 2002, 335 pàg.

HUMM, Maggie. *The dictionary of feminist theory*. Nova York [etc.]: Harvester Wheatsheaf, 1989, 278 pàg.

Indicacions per evitar la discriminació per raó de sexe en el llenguatge administratiu. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de la Presidència. Comissió Interdepartamental de Promoció de la Dona, [1992], 28 pàg.

IRIGARAY, Luce. *Parler n'est jamais neutre*. París: Les Éditions de Minuit, 1985, 325 pàg.

IRIGARAY, Luce. *Sexes et genres à travers les langues. Éléments de communication sexuée*. París: Grasset, 1990, 461 pàg.

KHAZNADAR, Edwige. «Le dédoublement en genre français». A: *Linx*, 1988, núm. 21, pàg. 137-145.

KHAZNADAR, Edwige. «Pour une première. La dénomination de la femme dans l'actualité». A: *Cahiers de Lexicologie*, 1993, núm. 63, pàg. 143-169.

KRAMARAE, Cheri; TREICHLER, Paula A. *A feminist dictionary*. Boston [etc.]: Pandora Press, 1985, 587 pàg.

LABROSSE, Céline. «Genres et sexes en français». A: *L'Actualité Terminologique. Bulletin du Bureau des Traductions*, març de 2003, vol. 36, núm. 1, pàg. 7-9.

LABROSSE, Céline. *Pour une grammaire non sexiste*. Quebec: Remue-Ménage, 1996, 106 pàg.

LAKOFF, Robin. *El lenguaje y el lugar de la mujer*. Barcelona: Hacer, 1981, 131 pàg.

LARA, Luis Fernando. «Problemas y métodos del significado estereotípico». A: *Dimensiones de la lexicografía*. Mèxic: El Colegio de México, 1990, pàg. 195-212.

LEHMANN, Maryse Alise. «Graphes et description des renvois dans le dictionnaire. Le traitement de l'appareil génital dans le *Petit Larousse illustré* de 1948 à 1980». A: *Cahiers de Lexicologie*, 1984, núm. 45, pàg. 47-60.



LLEDÓ, Eulàlia. «El lenguaje administrativo. O de cómo y cuándo administrar una lengua libre de sexismo y de androcentrismo». A: *Políticas de igualdad de oportunidades entre hombres y mujeres en la Junta de Andalucía*. Sevilla: Instituto Andaluz de Administración Pública, 2003, pàg. 83-98.

LLEDÓ, Eulàlia. «Fabra i el sexisme». A: *Llibreria*, 1988, núm. 22, pàg. 48.

LLEDÓ, Eulàlia. *Algunes orientacions bàsiques per a un redactat no sexista*. [Barcelona]: [s. n.], 1990, 9 pàg.

LLEDÓ, Eulàlia. *El sexisme i l'androcentrisme en la llengua. Anàlisi i propostes de canvi*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. Institut de Ciències de l'Educació, 1992, 64 pàg.

LLEDÓ, Eulàlia. *Profesiones en femenino. Nombra de la A hasta la Z*. Madrid: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales. Instituto de la Mujer, 1996, 97 pàg.

LLEDÓ, Eulàlia. *Projetxe per a un lèxic bàsic no sexista*. Barcelona: Gouvernement du Québec. Office de la Langue Française, 1991, 31 pàg.

Llenguatge no discriminatori [en línia]. Terrassa: Ajuntament de Terrassa, [2003]. <www.terrassa.org/ajuntament/dona/promo_dona/llenguatge.htm> [Consulta: 25 de febrer de 2005].

Llenguatge no sexista en l'àmbit sindical. [Barcelona]: Comissions Obreres de Catalunya; Comissió Obrera Nacional de Catalunya. Secretaria de la Dona, [s. d.], 32 pàg.

Llenguatge oral i escrit no sexista [en línia]. Palma: Institut Balear de la Dona; Govern de les Illes Balears. Conselleria de Benestar Social; Govern de les Illes Balears. Conselleria d'Educació i Cultura. Direcció General d'Ordenació i Innovació, [s. d.], 4 pàg. <weib.caib.es/recursos/educacio_comunicacio/llenguatge_no_sexista.pdf> [Consulta: 25 de febrer de 2005].

LÓPEZ VALERO, Amando. *Lenguaje y discriminación sexista en los libros escolares*. Múrcia: Universidad de Murcia. Departamento de Didáctica de la Lengua y la Literatura, 1992, 101 pàg.

LOZANO DOMINGO, Irene. *Lenguaje femenino, lenguaje masculino. ¿Condiciona nuestro sexo la forma de hablar?* Madrid: Minerva, 1995, 303 pàg.

MARCO LÓPEZ, Aurora (ed.). *Estudios sobre mujer, lengua y literatura*. Las Palmas; Santiago de Compostel·la: Universidad de Las Palmas de Gran Canaria; Universidade de Santiago de Compostela, 1996, 244 pàg.

MARCO LÓPEZ, Aurora. «Estereotipos sexistas em dicionários escolares». A: *Agália. Revista da Associaçom Galega da Língua*, 1991, núm. 28, pàg. 433-443.

MARTIN-BERTHET, Françoise. «À propos de *jeune fille*. Remarques sémantiques et lexicographiques». A: *Cahiers de Lexicologie*, 1981, núm. 39, pàg. 67-77.

**U**

UNIVERSITAT DE BARCELONA

B

MARTÍNEZ TEN, Luz; ALBERTI ALONSO, Inés. *Guía didáctica para una orientación no sexista*. [Madrid]: Ministerio de Educación y Ciencia. Plan para la Igualdad de Oportunidades para las Mujeres, 1989, 271 pàg.

Mettre au féminin. Guide de féminisation des noms de métier, fonction, grade ou titre. Brussel·les: Service de la Langue Française, 1994, 72 pàg.

MILLER, Casey; SWIFT, Kate. *The handbook of nonsexist writing*. Nova York: Harper & Row, 1988, 180 pàg.

MORANT MARCO, Ricard; PEÑARROYA PRATS, Miquel; TORNAL MONRABAL, Julia A. *Dones i llenguatge. Una mirada masculina*. València: Denes, 1997, 134 pàg.

«Nota per a un ús no sexista del llenguatge». A: *Documents d'Anàlisi Geogràfica* [en línia]. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. Departament de Geografia. <www.ieg.csic.es/age/hispengeo/documents.htm> [Consulta: 25 de febrer de 2005].

OTERO-VIDAL, Mercè. «Del femení singular al femení plural». A: *Revista del Col·legi*, 1998, núm. 103, pàg. 38.

PARADIS, Line. «Lexique de la femme et du développement = Women and development glossary». A: *L'Actualité Terminologique. Bulletin du Bureau des Traductions*, 1996, vol. 29, núm. 1, pàg. 18-24.

PARDO FERNÁNDEZ, Alejandrina. «La política lingüística del patriarcado». A: *Política y Cultura*, tardor de 1992, núm. 1, pàg. 195-214.

PAVIA SEGURA, Ramon de P. «Gènere versus sexe». A: *Illacrua*, maig de 2003, núm. 109, pàg. 26.

PINTER, Esther. «Paraules enverinades per a l'Acadèmia Valenciana de la Llengua». A: *Avui*, 1-5-2002, pàg. 37.

Propuestas para evitar el sexismo en el lenguaje. Madrid: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales. Instituto de la Mujer, 1989, 8 pàg.

Recomanacions per a un ús no sexista de la llengua. València: Generalitat Valenciana. Institut Valencià de la Dona, 1989, 13 + 13 pàg.

Recomanacions per a un ús no sexista del llenguatge. Barcelona: Centre UNESCO de Catalunya, 1992, 26 pàg.

Recomendaciones para el uso no sexista de la lengua. Madrid: Ministerio de Educación y Ciencia. Plan para la Igualdad de Oportunidades para las Mujeres, 1988, 23 pàg.

«Recomendaciones para el uso no sexista de la lengua». A: *Mente igual. Jornadas municipales de coeducación*. Sant Sebastià: Ayuntamiento de Donostia. Servicio Municipal de la Mujer, 1989, pàg. 203-220.

**U**

UNIVERSITAT DE BARCELONA

B

«Recursos per evitar l'ús sexista del llenguatge. Les dobles formes. Fitxa 28» [en línia]. A: *Fitxer lingüístic*. Barcelona: Universitat Politècnica de Catalunya. Servei de Llengües i Terminologia. Unitat d'Assessorament Lingüístic, 1998. <www2.upc.es/slt/fl/fitxa28.htm> [Consulta: 25 de febrer de 2005].

REY-DEBOVE, Josette. «L'affaire du féminin». A: *La Célibataire. Revue de Psychanalyse*, 1998, pàg. 167-168.

REY-DEBOVE, Josette. «Les femmes et les dictionnaires». A: *Revue d'Aménagement Linguistique*, hivern de 2004, núm. 107, pàg. 227-239.

RIBAS BRUGUER, Marta; SALOM GES, Josep. «Cap a la igualtat en la llengua. Detecció i neutralització del sexisme lingüístic». A: *Llengua i Literatura*, 2003, núm. 14, pàg. 191-209.

RINCÓN, Ana (coord.). *El lenguaje, más que palabras. Propuestas para un uso no sexista del lenguaje = Hizkuntza, hitzak baino zeozer gehiago. Hizkuntzaren erabilera ez-sexistarako proposamenak*. Vitòria: Emakunde, 1998, 27 pàg. Versió en castellà disponible en línia a: <www.emakunde.es/images/upload/lenguaje_c.pdf> [Consulta: 24 de febrer de 2005].

ROSSI, Rosa. *Le parole delle donne*. Roma: Riuniti, 1978, 122 pàg.

SABATINI, Alma. *Il sessismo nella lingua italiana*. Roma: Presidenza del Consiglio dei Ministri. Ministero per le Pari Opportunità. Commissione Nazionale per la Parità e le Pari Opportunità tra Uomo e Donna, 1987, 125 pàg.

SÁNCHEZ-PALENCIA CARAZO, Carolina. *El discurso femenino de la novela rosa en lengua inglesa*. Cadis: Universidad de Cádiz. Servicio de Publicaciones, 1997, 261 pàg.

SANTANER PONS, Neus. *Canviem el llenguatge*. Palma: Govern de les Illes Balears. Comissió Interdepartamental de la Dona, 1999, 62 pàg.

SANTANER PONS, Neus. *Proposta per sensibilitzar dins l'aula. El llenguatge i la imatge com a mitjans de discriminació*. Palma: Escola de Formació en Mitjans Didàctics, 2001.

SAU, Victòria. *Diccionario ideológico feminista*. Barcelona: Icaria, 1990, 277 pàg.

SKLAR, Elizabeth S. «Sexist grammar revisited». A: *College English*, 1983, núm. 45, pàg. 348-358.

SMYTH, Ron; JACOBS, Greg; ROGERS, Henry. «Males voices and perceived sexual orientation. An experimental and theoretical approach». A: *Language in Society*, juny de 2003, vol. 32, núm. 3, pàg. 329-350.

SPENCER, Luisa et al. *La educación lingüística. Trayectorias y mediaciones femeninas*. Barcelona: Icaria, 1997, 95 pàg.

SUARDIAZ, Delia Esther. *El sexismo en la lengua española*. Saragossa: Libros Pórtico, 2002, 224 pàg.



TANNEN, Deborah. *Género y discurso*. Barcelona: Paidós, 1996, 237 pàg.

«Ús igualitari del llenguatge: casuística» [en línia]. A: *Idescat llengua*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Institut d'Estadística de Catalunya, 2002. <www.idescat.net/cat/idescat/publicacions/cataleg/llengua/llenguaconvencions/usigualitaricas.pdf> [Consulta: 9 de març de 2005].

«Ús igualitari del llenguatge» [en línia]. A: *Idescat llengua*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Institut d'Estadística de Catalunya, 2002. <www.idescat.net/cat/idescat/publicacions/cataleg/llengua/llenguaconvencions/usigualitari.pdf> [Consulta: 9 de març de 2005].

Ús no sexista del llenguatge [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Justícia, [2002]. <www.gencat.net/justicia/llengua/criteris/redadoc/usex.htm> [Consulta: 25 de febrer de 2005].

«Ús no sexista del llenguatge». A: *Criteris de la Universitat de Barcelona* [CUB]. *Criteris lingüístics, bibliogràfics, d'estil i convencions* [en línia]. Barcelona: Universitat de Barcelona. Serveis Lingüístics. Assessorament Lingüístic i Terminologia, 2005. <www.ub.edu/criteris-cub/criteri.php?id=561> [Consulta: 25 de febrer de 2005].

Uso no sexista del lenguaje administrativo. Madrid: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales. Instituto de la Mujer; Ministerio para las Administraciones Públicas, 1990, 24 pàg.

«Usos lingüísticos y género». A: *Textos de Didáctica de la Lengua y de la Literatura*, 1995, núm. 6, pàg. 29-34.

VALLE, Norma; HIRIART, Bertha; AMADO Ana M. *El ABC de un periodismo no sexista. Espacio para la igualdad*. Xile: Fempress, 1996, 135 pàg.

VARGAS, Ana. *Lo femenino y lo masculino en el diccionario de la lengua de la Real Academia Española*. [Madrid]: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales. Instituto de la Mujer, 1998, 320 pàg.

VILLASEÑOR ROCA, Leticia. «El género gramatical en español, reflejo del dominio masculino». A: *Política y Cultura*, tardor de 1992, núm. 1, pàg. 219-230.

VIOLETTE, MICHELE (dir.). *Pour un genre à part entière. Guide pour la rédaction de textes non sexistes*. Québec: Publications du Québec, 1988, 36 pàg.

VIOLI, Patrizia. *El infinito singular*. Madrid: Cátedra; Universitat de València; Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales. Instituto de la Mujer, 1991, 173 pàg.

YAGUELLO, Marina. *En écoutant parler la langue*. París: Seuil, 1991, 124 pàg.

YAGUELLO, Marina. *Le sexe des mots*. París: Belfond, 1989, 159 pàg.



YAGUELLO, Marina. *Les mots et les femmes. Essai d'approche sociolinguistique de la condition féminine*. París: Payot, 1978, 202 pàg.

Serveis Lingüístics
Formació i Documentació
Abril de 2005